

AD SOYAD:

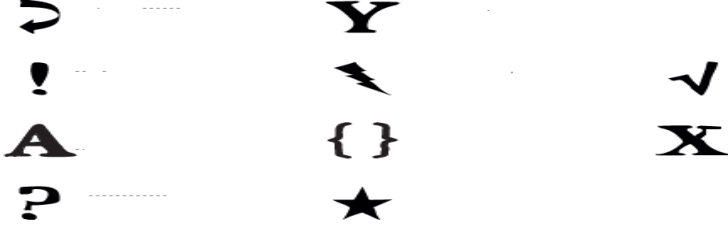
SINIF NUMARA:

ALDIĞI NOT:

.....ANADOLU LİSESİ 2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI METİN TAHLİLLERİ DERSİ 1.
DÖNEM 2. YAZILI SINAV SORULARI

CEVAP ANAHTARI

1. İşaretleyerek okuma tekniğinde kullanılan simgelerin anlamlarını karşlarına yazınız.(10 puan)

ders kitabı sayfa 64 cevap

2. Bir metin yazılırken basılı kaynaklardan, genel ağdan alınmış veya araştırmacının kendi üslup ve ifadesiyle aktarılmış ifadelerin başkalarına ait özgün nitelikteki fikirlerin kaynaklarının gösterilmesi gerekir. Sizce kaynak göstermedeki amaç nedir? Yazınız. (10 puan)

CEVAP: Görüşlerinin doğruluğunu desteklemek, Bilgilerin kaynağını göstermek, Sunulan bilgilerin güvenilirliğini okuyucuya denetim olanağı sağlamak, İlgili konuda araştırma yapmak isteyenlere kaynak bilgisi vermektir.

Metin

Okumak insan için bir zevk, bir eğlence olduğu kadar, hiç kuşkusuz eğitici bir eylemdir de. Bilgilerimizi artırarak, usumuzu işleterek düşüncemizi, görüşümüzü genişleten bir eylemdir. Okuyan insan olayları değerlendirmede, çevresini tanımada, yaşamın tadını çıkarmada, okumayandan daha üstün bir durumdadır. Ne var ki, okumak bir araçtır, amaç değil. Bize kavrayış üstünlüğü, duygu inceliği, olgunluk kazandırmayan bir okumanın ne önemi olabilir? Birçok insan gözlemlerle, çevresinden aldıklarıyla da erdeme, olgunluğa kavuşabileceği gibi, fakülteler bitirdiği halde bu gibi değerlere erişemeyenler de yok değildir.

Okumuş olmayı, kitaplar devirmeyi yalnız bilgiçlik, caka ve başkalarını küçümseme gibi olumsuz davranışlar için bir araç sayanlara şaşmamak elden gelmez. İşe yaramayan bilgi, ha kitaplarda olmuş, ha kafalarda, ne ayırımı var ki? Kimi insanlar davranışlarından çok, bilgili olmaya önem verirler. Davranışları beslemeyen bilgi ise, bence özümsememiş bir besin maddesi gibidir. (...)

Der ki, Yunus Emre:
İlim ilim demektir
İlim kendin bilmektir
Sen kendini bilmezsin
Ya nice okumaktır

Öyle ya, kendini bilmezsin biri olduktan sonra bilgili olmanın, bilimin ne anlamı olabilir? Kendini bilmek.

İşte en büyük erdem bu. Sokrates'in çağdan çağa yankılanıp gelen en büyük öğretisi de bu! Her doğru, güzel, iyi olan şey, önce kendini bilmekle, tanımakla başlar çünkü. Kendini, kusurlarıyla erdemlerini, güçleriyle güçsüzlüklerini iyi tanıyan kimse, hem güçlü olur, hem de çevresiyle, insanlarla olan ilişkilerini daha iyi düzenleyebilir. Dolayısıyla da mutlu olma, başarı kazanma olasılığı yükselir.

Nasıl abur cubur yiyen, mide fesadına uğrarsa, her eline geçen kitabı rastgele okuyan, sindirmeden okuyan kimse de giderek kafa fesadına uğrar. Uğraş dışındaki okumaktan beklenen, usun işlemesi, duyguların incelik olgunlaşmasıdır. (...) Okumaktan amaç, kendimizi, çevremizi, toplumumuzu ve evrendeki yerimizi kavramaktır. İnsanlarla ilişkilerde son söz kitabın değil, her zaman sağduyunun ve davranışların olmuştur. Kitaplar uyarıcıdır, dosttur çoğu kez. Ama doğa ile, gerçeğe, insanla aramızda duvarlar örmemelidirler.

Bizi insana, doğaya, ışığa götürdükleri ölçüde yararlı, değerlidirler. Gözümüzü açtıkları oranda dostturlar. Çevremize sağlıklı bakmamıza yardım ettiklerince arkadaşlırlar, önderirler.

Cevdet Yalçın, *Çağdaş Düşünce Yazıları Antolojisi*

3. **Metnin başlığı ne olabilir? (10 puan)**

Metnin konusuna uygun cevaplar kabul edilir. "Okumanın Amacı ve Erdemi"

4. **Metnin ana düşüncesini yazınız. (10 puan)**

Okumanın asıl amacı bilgi biriktirmek değil, insanın kendini tanımasını, düşünce ve davranış bakımından olgunlaşmasını sağlamaktır; davranışa yansımaya bilgi değersizdir.

Yani yazar, okumayı bir amaç değil, insanı erdeme, sağduyuya ve kendini bilmeye götüren bir araç olarak görmektedir.

5. Metindeki altı çizili kelimelerin anlamını metnin bağlamından hareketle tahmin ediniz. (10 puan)

Çağdan çağa yankılanmak: Geçmişten günümüze kadar etkisini ve değerini koruyarak gelmek, her dönemde geçerliliğini sürdürmek demektir.

Metinde bu sözle, Sokrates'in "kendini bil" öğretisinin yalnızca kendi döneminde değil, tüm zamanlarda önemli ve geçerli bir düşünce olduğu vurgulanmaktadır.

rastgele okuyan: Seçmeden, düşünmeden, amaçsız ve sindirmeden okuyan kişi demektir.

Yazar bu sözle, **okuduğunu anlamaya ve özümsemeye çalışmadan, sadece okumak için okuyan insanı** anlatmaktadır.

6. Yazarın metinde ileri sürdüğü düşüncelerine eleştirel gözle baktığınızda katılıyor musunuz? Niçin? (15 puan)

Yazarın metinde ileri sürdüğü düşüncelere **katılıyorum.**(5P) Çünkü yazar, okumanın yalnızca bilgi edinmek için değil, insanın **kendini tanıması, düşünce ve davranışlarını olgunlaştırması** için yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Gerçekten de davranışlara yansımayan, insanı daha anlayışlı ve bilinçli kılmayan bilginin günlük yaşamda fazla bir değeri yoktur. Sadece çok kitap okumak, kişinin erdemli ve sağduyulu olacağını garanti etmez. Bu nedenle okumanın amaçlı, seçici ve düşünerek yapılması gerektiği görüşü yerindedir.(10P)

7. İkinci paragrafta üç nokta ile gösterilen yere paragraftaki düşüncenin gelişimine göre bir sonuç cümlesi yazınız. (10 puan)

"Bilgi, insanı olgunlaştırmıyor ve davranışlarına yansımıyorsa, sadece yük olmaktan öteye geçemez."

8. Metnin kaynakçasını yazınız. (10 puan)

Cevdet Yalçın, *Çağdaş Düşünce Yazıları Antolojisi*

9. Okuma çeşitlerinden beş tanesinin adını yazıp bir tanesini açıklayınız. (15 puan)

Sesli okuma, Sessiz okuma, Göz atarak (tarama) okuma, Seçici okuma, Eleştirel okuma, Yaratıcı okuma....(10p)

Eleştirel okuma: (5 P)

Bu okuma türünde okuyucu, metni olduğu gibi kabul etmez. Yazarın düşüncelerini sorgular, katıldığı ve katılmadığı yönleri belirler, metindeki bilgilerin doğruluğunu ve tutarlılığını değerlendirir. Amaç, metni derinlemesine anlamak ve kendi düşüncesini oluşturmaktır.